

	Торяник Валентина Миколаївна Доцент кафедри біології та методики навчання біології
Науковий ступінь	Кандидат біологічних наук
Учене звання	Доцент
Контакти	toryanik_vn@ukr.net
Профіль в ORCID	https://orcid.org/0000-0003-0590-1345
Профіль у Google Scholar	https://scholar.google.com.ua/citations?user=n2elnwkAAAAJ&hl=uk
Scopus-Author ID	57886391900
Освіта	• У 1989 р. закінчила Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка • З 1993 по 1996 р. навчалася у аспірантурі Інституту фізіології рослин і генетики НАН України. 20.02.1997р. захистила кандидатську дисертацію
Тема кандидатської дисертації	Спонтанна мутаційна мінливість озимої пшениці у різних еколого-географічних регіонах України. Спеціальність 03.00.15 – генетика.
Викладає навчальні дисципліни	Молекулярна біологія», «Генетика з основами селекції», «Антропогенетика з основами медичної генетики», «Генетичні основи психіки і поведінки людини», «Біотехнологія та генна інженерія», «Молекулярна біологія з основами біотехнології та генної інженерії», «Еволюційне вчення», «Сучасні проблеми еволюції», «Питання макроеволюції», «Охорона природи», «Методологія та організація наукових досліджень», «Розв'язання задач з біології», «Виробнича практика з біології», «Навчальна практика з біології».
Сфера наукових інтересів	• Генетичний поліморфізм популяцій • Медико-генетичні та генетико-демографічні процеси у популяціях • Селекція та насінництво

	• Екологія, охорона природи • Науково-методичне забезпечення розвитку інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання біології
Нагороди і відзнаки	• Грамоти і подяки ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка • Грамота управління освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації (2007 р.) • Почесна грамота МОН України (2009 р.) • Подяка МОН України (2014 р.) • Подяка НАПН України (2017 р.) • Подяка НЕНЦУМ України (2019 р.) • Подяка ІОД НАПН України (2020 р., 2021 р.) • Грамота МОН України (2022 р.)
Обов'язки та доручення	• Член Вченої ради природничо-географічного факультету, член ресурсного центру розвитку природничої освіти, організатор щорічної студентської наукової конференції на природничо-географічному факультеті СумДПУ імені А. С. Макаренка «Читання», присвяченої історії біології, заступник голови журі наукової конференції-конкурсу «Молодь. Наука. Природа», інших наукових конференцій, що проводяться на природничо-географічному факультеті, куратор 632 та 633 групи • Член журі III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології та екології • Член Українського товариства генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова, голова осередку УТГІС у СумДПУ імені А. С. Макаренка
Публікації за останні три роки	
У виданнях, що індексуються у Scopus, WoS	1. Hryhoriv Y., Butenko S., Hotvianska A., Nozdrina N., Rozhko V., Karpenko O., Sykalo O., Kustovska A., Toryanik V., Salatenko I. Influence of Cultivation Technology on the Growth and Development of Sweet Corn Plants of Hybrid Moreland F₁. <i>Ecological Engineering & Environmental Technology</i>, 2022. 23(6), P. 104–110. https://doi.org/10.12912/27197050/152917 2. Karbivska, U., Butenko, Y., Nechyporenko, V., Shumkova, O., Shumkova, V., Tymchuk, D.S., Tymchuk, N., Litvinov, D., Hotvianska, A., Toryanik, V. Ecological and economic efficiency of growing on dark gray soils of bean-cereal grasses. <i>Agraarteadus</i>, 2022. 33(2). P. 404–410. https://dx.doi.org/10.15159/jas.22.25 3. Y.A. Hryhoriv, A. Butenko, L. Kriuchko, O. Tykhonova,

	V. Toryanik, N. Kravchenko, V. Onopriienko, I. Vereshchahin, R.M. Bordun, R. Kuzmenko, D. Krylov. The influence of care systems on biometric and yield indicators of oats. : <i>Modern Phytomorphology</i>, 2023. V. 17. P. 66–70. DOI: 10.5281/zenodo.2023-17-200118
У виданнях, затверджених як фахові наукові видання України категорії «Б»	Торяник В.М., Міронець Л.П. Освітні та наукові аспекти історії генетики і селекції у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка // Фактори експериментальної еволюції організмів: зб. наук. пр. / Національна академія наук України, Інститут молекулярної біології і генетики, Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова; редкол. : В.А. Кунах (голов. ред. [та ін.]. – К.: Укр. т-во генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова, 2021. – Т. 28. – С. 171-175 DOI: https://doi.org/10.7124/FEEO.v28.1396 Торяник В.М., Міронець Л.П., Радько О.В. Біогехімічна активність різних фенотипів <i>Trifolium repens</i> L. щодо деяких важких металів. <i>Фактори експериментальної еволюції організмів</i>. 2022. Т. 31. С. 153–157. https://doi.org/10.7124/FEEO.v31.1503 Торяник В.М. Оцінка колекційних зразків пшениці м'якої озимої Іванівської дослідно-селекційної станції як вихідного матеріалу для гібридизації (2023). <i>Фактори експериментальної еволюції організмів</i>. Т. 32.
У виданнях, затверджених як фахові наукові видання України категорії «Б» у галузі педагогічних наук	Торяник В.М., Москаленко М.П., Міронець Л.П., Білянська М. М. Формування міжпредметних зв'язків між біологією та математикою при розв'язанні задач з молекулярної біології в шкільному курсі біології. <i>Актуальні питання природничо-математичної освіти</i>. 2021. Вип. 2(18). С. 68–77. DOI 10.5281/zenodo.5770009 - Москаленко М.П., Міронець Л.П., Вакал А.П., Торяник В.М. Використання віртуальних екскурсій під час вивчення туристичного краєзнавства в умовах дистанційної освіти. <i>Інноваційна педагогіка</i>. 2021. №31. Т.2. С. 57–62. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/31/part_2/12.pdf - Москаленко М.П., Міронець Л.П., Вакал А.П., Торяник В.М. Застосування віртуальних екскурсій під час проведення практичних робіт у старшій школі (на прикладі місцевих природних рекреаційних ресурсів). <i>Інноваційна педагогіка</i>. 2021. №32. Т.2. С. 109–114.

	http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/32/part_2/24.pdf 4. Москаленко М. П., Міронєць Л. П., Торяник В. М. Лабораторні дослідження як засіб реалізації предметних компетентностей під час вивчення теми «Рослини» із курсу навчальної дисципліни «Біологія» у 6 класі загальноосвітніх навчальних закладів (2021). <i>Інноваційна педагогіка</i>. № 41. Т.2. С. 7–11. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/41/part_2/3.pdf 4. Міронєць Л.П., Мартиненко А.В., Москаленко М.П., Торяник В.М. Методика використання інтерактивної освітньої платформи mozaik education у освітньому процесі з біології (2022). <i>Актуальні питання природничо-математичної освіти</i> : зб. наук. пр. № 2 (20) Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С. Макаренка. Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, С. 164–171. https://library.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/aktualni-pytannya-pryr.-mat.osvity_220_2022.pdf 5. Москаленко М.П., Міронєць Л.П., Торяник В.М. Формування екологічної компетентності під час вивчення біології в 6 класах закладів загальної середньої освіти (2023). <i>Актуальні питання природничо-математичної освіти</i> : зб. наук. пр. № 1 (21) Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С. Макаренка. Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2023. С. 54–61. https://fizmat.sspu.edu.ua/images/NAUKA/APPMO/Arhiv/appmo_121_2023_448fa.pdf
Розділи у монографіях	Торяник В.М. Творчі портрети українських науковців в історичному поступі генетики у XX-му столітті (до 200-ї річниці зо Дня народження Грегора Йогана Менделя). С. 680–726. URL: http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/302/8405/17535-1 (Розділ у колективній монографії <i>SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL DIMENSIONS OF NATURAL SCIENCES</i>. Categories Natural sciences. Monographs Published. March 7, 2023 DOI https://doi.org/10.30525/978)

Навчальні, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації посібники	1. Торяник В.М. Антропогенетика з основами медичної генетики: практикум. Навчально-методичний посібник. Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 127 с. 2. Торяник В.М. Робочий зошит з «Генетики з основами селекції» (для студентів спеціальностей 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), 091 Біологія). Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 77 с. 3. Торяник В.М., Міронець Л.П. Методичні вказівки до проведення виробничої практики з біології для студентів спеціальності 091 Біологія / укладачі В.М. Торяник, Л.П. Міронець. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 29 с. 4. Методичні вказівки до навчальної практики з біології (блок «Генетика з основами селекції») для студентів спеціальностей 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), 091 Біологія / укладач В.М. Торяник. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. 26 с. 5. Методичні рекомендації до розв'язування типових задач з генної інженерії (для самостійної роботи здобувачів вищої освіти за ОПП 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), 091 Біологія) / укладач В.М. Торяник. Суми: ФОП Цьома С.П., 2022. 18 с. 6. Методичні рекомендації до розв'язування типових задач з «Молекулярної біології» (для самостійної роботи здобувачів вищої освіти за ОПП 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), 091 Біологія) / укладач Торяник В.М. Суми: ФОП Цьома С.П., 2022. 32 с. 7. Тестові ситуаційні задачі з курсу «Антропогенетика з основами медичної генетики» (для самостійної роботи здобувачів вищої освіти за ОПП 091 Біологія) / Укладач В.М. Торяник. Суми: ФОП Цьома С.П., 2022. 32 с. 8. Завдання до підсумкового контролю знань з курсу «Методика навчання екології» (для самостійної роботи здобувачів вищої освіти за ОПП 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) / Укладачі Торяник В. М., Міронець Л.П. Суми: ФОП Цьома С.П., 2022. 23 с. 9. Методика розв'язання задач та завдань з біології: методичні вказівки до практичних занять та виконання здобувачами освіти самостійної роботи / укладач Торяник В.М. Суми: ФОП Цьома С.П., 2023. 39 с. 10. Методологія та організація наукових досліджень: методичні вказівки до практичних занять та
---	--

	виконання здобувачами освіти самостійної роботи / укладач Торяник В. М. Суми: ФОП Цьома С.П., 2023. 28 с. 11. Методичні рекомендації до написання та захисту кваліфікаційних робіт за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) [Текст] / укладачі: С. Е. Генкал, В. М. Торяник, Ю. І. Литвиненко, А. П. Вакал, М. П. Москаленко; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. 41 с.
Керівник студентських і учнівських наукових робіт	• У 2020 та 2021 рр. – наукової роботи учениці–слухачки Сумського територіального відділення МАН, учениці 11 класу КЗ СОР «Сумська обласна гімназія-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей» Темченко Єлізавети, що: виборола I місце на III етапі Всеукраїнської олімпіади з екології 2019/2020 рр. та I місце на II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України 2019/2020 (відділення Біології та хімії, секція «Загальна Біологія»); перемогла у національному відборі Міжнародного конкурсу «Олімпіада Геніїв» (Genius Olympiad) – 2020; виборола Золоту медаль у виставці-конкурсі International Warsaw Invention Show (IWIS) (юних винахідників та інноваторів), що відбувся 19-21 жовтня 2020 року у м. Варшава (Польща) на базі Варшавського політехнічного інституту; перемогла у національному етапі Міжнародної конференції молодих вчених «ICYS-Україна» в галузі «екологія». • У 2023 р. – наукової роботи студентки ПГФ Василенко М.О. (652 гр.), що у «Конкурсі студентських наукових робіт у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка» посіла II місце за напрямом «Біологічні науки та охорона здоров'я» https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/nauka/nakaz_pro_konkurs_studentskih_naukovih_robit_17e32.pdf • У 2023 р. – наукового проєкту студентки ПГФ Василенко М.О. (652 гр.), що в Обласному конкурсі наукових проєктів молодих вчених «Наука для безпеки та сталого розвитку Сумщини. Напрямок: продовольча безпека регіону», відзначений грамотою Сумської ОДА до Дня науки https://drive.google.com/file/d/18KzUFTR1bwgSJdMbrmTq7fRZHVnNjg/view?usp=drive_link

Підвищення кваліфікації (за останні три роки)	• Цикл вебінарів з наукометрії «Міжнародний досвід у публікаційній сфері. Як наукові публікації впливають на діяльність вчених? (1 кредит ECTS, сертифікат АА 3038/19.11.2021, компанія «Наукові публікації») https://drive.google.com/file/d/1GQxkO_FUHwvY-16PKKIr0cqJhwrHJUxp/view?usp=share_link • За програмою «Культура наукової української мови» (6 кредитів ECTS; свідоцтво: ПК №02125510/002277-22; СумДПУ імені А.С.Макаренка (2022) https://drive.google.com/file/d/1z3kX9AVUF3Uskrp3hKqx7-RN9vEAV87V/view?usp=share_link • За програмою IV Міжнародної програми підвищення кваліфікації керівників закладів освіти і науки, а також науково-педагогічних працівників «Міжнародне лідерство в XXI столітті: Освіта, наука, культура, спорт, технології, управління та міжнародний розвиток» (6 кредитів ECTS) (2022) https://drive.google.com/file/d/1CidjV434kXVxKyQ0JzqGUmGPIo2iL-1u/view?usp=share_link • Курси підвищення кваліфікації «Методика навчання природознавчих курсів у 5–6 класах загальної середньої освіти» (1 кредит ECTS) (2022) • Навчання в освітньо-науковому проєкті – Кампус вченого (1,33 кредитів ECTS; сертифікат №34) (2022) https://drive.google.com/file/d/14LVjzKDlld9nuwyeyUgdDyZbe1hhZ2m9/view?usp=share_link • Міжнародне академічне стажування: Participated in internship on “Current Changes, Specific and Distinctive Features of the Higher Education System in the European Union Countries” (total 180 hours=6 credits ECTS; certificate: № SK/USM/145-2023; Kosice, Slovakia, University of security Management in Kosice (2023) https://drive.google.com/file/d/10YjtptuC7BI_BmoTQWRD9C8FHL_8gr5U/view?usp=share_link; https://drive.google.com/file/d/1G4rSOCCy-HAUSnX-ZOIUIRy_JN7Kfuue/view?usp=share_link • Міжнародна академічна мобільність в рамках роботи I Міжнародної школи «Natural Science Research School» (Україна-Словаччина) (1,5 кредиту ECTS; сертифікат — : https://pgf.sspu.edu.ua/images/2023/docs/akad-mobilnist/sertifikat_toryanik_vpdf_4a821.pdf) (2023)
--	---

